

Met een tjotter in 368 slagen door de Jeltessloot

Pier Piersma, scheepsbouwer uit Heeg en eigenaar/bouwer van tjotter met nummer 1, *Froask*, glundert nog als hij vertelt over de belevenissen in zijn jeugd met tjotters.

Die herinneringen gaan ver terug omdat hij als zoon van Heit en Mem Piersma van de jeugdherberg op het Eiland in Heeg al vroeg kennis maakte met deze wonderschone scheepjes.

De tjotter was in vroeger tijden een gebruiksartikel in het Friese land. De kruidenier, de bakker, de veekoekenhandelaar brachten hun producten er mee naar hun klanten omdat dit over de weg nagenoeg onmogelijk was. Later nam het vervoer over betere en nieuwe wegen de taak van de fraaie schepen over. Ze kregen een andere functie en in

Tjotter met zeilnummer 1, *Froask* van Pier Piersma.

Pier Piersma in volle concentratie aan het helmhout van zijn *Froask*. Opname gemaakt tijdens de wedstrijden van de Friese Regionale Reünie op het Heeger Meer in 2003. Foto Wim de Bruijn.

Heeg werden en worden er zelfs zeilcursussen in gegeven. Op een gegeven moment beschikte de jeugdherberg zelfs over tien tjotters en een Fries jacht. Het verhaal gaat dat Pier op vierjarige leeftijd de tjotters al herkende aan de vorm van de zwaarden.

Als 7-jarige kreeg Pier van Heit een houten bak met een mastje erop als oefenvaartuigje in het haventje van de jeugdherberg. Hij zag de instructeurs met de tjotters komen en gaan. Toen hij tien jaar werd mocht hij zo nu en dan een overgebleven tjotter meenemen om een eindje te gaan zeilen. Dat lukte gaandeweg steeds beter. Het werd voor hem zaak om op te klimmen in de rangorde van de instructeurs. Vaak ging de club overdag halve wind weg uit Heeg naar Langweer om 's avonds tegen de wind terug te komen. De sport, eigenlijk een wedstrijd, was het dan wie als eerste bij de Jeugdherberg arriveerde. Toen Pier een keer als tweede in 368 slagen (serieus geteld!) arriveerde, was het duidelijk dat men rekening met hem moest gaan houden.

Pier ging wedstrijdzeilen in tjotters. Eerst was het zaak om de grootste fok voor het wedstrijdship te versieren, daarnaast was het vroeger al gebruikelijk het onderwaterschip nog gladder als glad te maken met grafiet. Maar allengs werden er minder wedstrijden voor ronde schepen georganiseerd. Toen zelfs tijdens de Sneekweek de ronde en platbodemschepen werden geweigerd, werd er uit protest door Heit Piersma en zijn bemanningen admiraalgezeild voor het starteiland. Na de technische school en MTS kwam Pier in Heeg bij Berend de Jong in de leer. Berend

bouwde tjotters, Friese jachten en ook boeiers op zijn werf. Als klein jongetje was Pier er al vaak tussen de krullen te vinden, maar nu mocht hij het vak echt leren. Als loon mocht hij er zijn eigen boot bouwen. Bij het zeilen met de jeugdherberg tjotters had hij geleerd wat een tjotter snel kon maken. De eerste boot werd de *Froask*, een slanke, niet te brede tjotter.

Dat de *Froask* met haar schipper Pier een geduchte tegenstander is op de wedstrijd baan mag duidelijk zijn als je uitslagenlijsten van de wedstrijden doorloopt. Dat het er wel eens fel aan toe gaat, mag blijken uit de opmerking van een tegenstander, dat als zijn vader in de buurt was geweest met een jachtgeweer, er zeker geschoten zou zijn Zeer regelmatig is Pier op de eerste plaats te vinden. Dat doet recht aan zijn zeilnummer 1. Toen een oude tjotter met dit nummer werd gesloopt wist Heit Piersma van de Noord Nederlandse Watersport Bond gedaan te krijgen dat de *Froask* met dit unieke nummer mocht gaan zeilen. Overigens is het balkje onder het cijfer kenmerkend voor de tjotters die maximaal 16 m² zeil voerden vanwege een historische belastingmaatregel.

De *Froask* is Pier's eerste tjotter van de lange lijst nieuwbouwtjotters uit latere jaren en de vele geslaagde restauraties die hij heeft uitgevoerd. Die lijst bestaat overigens naast de tjotters ook uit veel Friese jachten, boeiers en Staverse jollen. Zelfs in Duitsland, Japan en Amerika (en mogelijk binnenkort Moskou) heeft men kennis gemaakt met het vakmanschap van de scheepsbouwer en tevens geduchte wedstrijdzeiler uit Heeg.